

Nõudlik flamingolill

Sain kingiks flamingolille. Kuidas teda hooldada?

MAALEHE RAAMAT/KARIN KALJULÄTE

Vastab URMAS LAANSOO,
Tallinna Botaanikaia metoodik

Flamingolille (ld *Anthurium*) perekonnas on 900 liiki, kelle nõuded on erinevad. Kõige kapriisemad on *A. chrystallinum* ja *A. clarinervium*. Kõige sobilikum toas kasvatamiseks on *A. scherzerianum* ja *A. andraeanum* ning nende hübriidid. Teadmiseks algajale: *Anthurium scherzerianum* on kitsaste süstjate lehtedega, *A. andraeanum* aga sügavalt südaja lehealusega.

Looduses kasvavad nad epifüüdina, seega peaks muld potis olema happeline, õhurikas ja jämeda struktuuriga. Valmissegudest sobib orhideemuld või seesama segus kaktusemullaga. Kui juured on kasvanud mullast kõrgemale õhukeskkonda, tuleks juurte ja varre ümber turbasammalt panna.

Flamingolille kiratsemise peamine põhjus on ülekatmine, mille tagajärjel juured nakatuvad mädanikesse. Ümberistutamisel (iga 2–3 aasta tagant) tuleb vars sügavamale asetada, et õhu käes olevad varrejuured oleksid mullas. Kas-

André flamingolille hübriid.

ta ainult leige puhta pehme veega, kui muld sõrmega katsudes on kuiv. Hai-geid taimi mitte väetada.

Humiidsetest metsadest pärit soojalembese taimena ei talu flamingolill otsest suvist keskpäevast päikesekiirgust. Kasvukoht peab olema valge, kuid mitte lausa päikese käes. Keskküttega kuiva õhuga ruumis jääb flamingolillele õhuniiskusest vajaka.

Tugevat kasvavat taime võib märtsist septembrini väetada igal nädalal või harvem (2 korda kuus) öitsvatele taimedele sobiva täisväetise lahja (NB!) lahusega. Talvine miinimumtemperatuur on 15 °C, optimaalne 18–23 °C. Suvel võib flamingolille öökülmavabal perioodil õue varjulisse ja tuulevaiksesse paika viia. Paljundada saab teda külgharudega. Looduses palju-nevad flamingolilled seemnetega.

Sõstra- ja karusmarja-helelaiksus

Kaks aastat tagasi istutasin karusmarjaistikud 'Hinnomäe punane'. 2007. aastal, kui paljud teised sordid nakatusid tugevasti jahukastesse, püsisid nende lehed hilissügiseni ilusad rohelised. Tänavu suvel kattusid uue sordi lehed aga väikeste, paarimillimeetriste pruunikate laikudega. Mis töbi see on ja kuidas seda tõrjuda?

Vastab VÄINO PALLUM

Tegemist on ulatuslikult levinud ning sageli esineva haigusega, mis tabab kõiki sõstraliike, veidi harvem ka karusmarju. Tõbi ilmneb maikuu teisel poolel pöösaste alumistel lehtedel nurgelisepõlvilise ja 2–3 mm läbimõõduga laigukestena. Need on algul pruunikad, hiljem hallikad teravapiirilise punakaspruuni äärisega. Haiguse iseloomulik tunnus on väikesed punktisuurused mustad seene viljakad – pükniidid ehk algeosed, mis suve lõpul moodustuvad laikude kohal lehe ala- ja ülaküljel. Kahjustatud lehtede assimilatsioonipind väheneb, tuveval kahjustusel lehed varisevad enneaegselt. Seetõttu arenevad pungad halvasti ning saak võib väheneda isegi

Helelaiksus mustasõstralehtedel.

2–3 aastal. Peale selle muutuvad noored pöösad talveõrnaks.

Haigustekitaja seen (*Mycosphaerella ribis*) talvitub varisenud lehtedel algeoslate ja seeneniidistikuna. Kasvuperioodil levib helelaiksus soojade niiskete ilmade korral intensiivselt. Tõvele soodne mikrokliima kujuneb tihedas istanduses ning harvendamata pöösastel.

Edaspidiste kahjustuste ärahoidmiseks koristage ja komposteerige või põletage varisenud lehed juba sügisel. Iga kevadise harvenduslõikusega tagage pöösastele optimaalne okste arv ehk tihedus. Varakevadel enne pungade puhkemist pritsige pöösastealust maapinda karbamiidiga (0,5–1 kg/10 l).

Esimeste haigustunnuste ilmnemisel lehtedel pritsige pöösaid kohe põldosjatõmmise ja kõrvenõgeseleotise seguga ning korrake seda 7–10 päeva tagant.

Tõhusam tõrjevahend on Topas 100 EC. Sellega võite pritsida 5–7 päeva enne õienuppude puhkemist (6–8 ml/10 l) ning ka pärast saagi koristamist.